

การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน
โดยใช้กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนดงมันพิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice)

โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

ชื่อผลงาน การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๑. ความสำคัญของผลงาน หรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา

ปัจจุบันภัยจากยาเสพติดได้ขยายตัวลุกลามเข้าไปในรั้วโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกลุ่มนักเรียน พบปัญหาที่สถานศึกษามีปัญหาของพฤติกรรมที่จัดอยู่ในระดับต้นๆ เป็นจำนวนมาก ได้แก่ ปัญหาการดื่มสุราสูบบุหรี่ ปัญหาขู่สาว ปัญหาสื่อลามก ปัญหาหนีเรียน ปัญหาทะเลาะวิวาท ปัญหาติดเกม ปัญหาติดการพนัน ปัญหาฟุ่มเฟือย และวัตถุนิยม เกินฐานะ จากปัญหาในสถานศึกษานำไปสู่ปัญหาระดับชาติที่ทุกฝ่ายต้องเข้ามาช่วยกันแก้ไข คือ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการตั้งครม.ก่อนวัยอันควรและอีกหลากหลายปัญหาที่เกิดจากปัจจัยเสี่ยงต้องเฝ้าระวังทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในปัจจุบัน การสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผล กระทบต่อประชาชน ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งปรากฏปัญหาให้เห็นมากมายทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด อันนำมาซึ่งปัญหา ครอบครัวที่เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ส่งผลให้เกิดการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ทดลอง และสร้างประสบการณ์ ใหม่ให้แก่ตนเอง อาจลี้ภัยและตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดและอบายมุขในหลากหลาย ลักษณะ อย่างไรก็ตามการแพร่ระบาดของยาเสพติดนั้น ยังคงเกิดขึ้นทั่วประเทศ ทั่วทวีป และแพร่กระจายเป็น วงกว้างใน หลายหลายประเทศทั่วโลก จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็ก และเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยง ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยา เสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จัก วิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงได้กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารองค์กรหลัก หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่รัฐบาลถือเป็นนโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข อย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะปัญหายาเสพติดมีการแพร่ระบาดในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ

ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเมืองและความมั่นคงของชาติรัฐบาลจึงได้กำหนดให้ยาเสพติดเป็น“วาระแห่งชาติ” และมอบหมายให้ กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา การกำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักปฏิเสธ หลีกเลียงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่น มั่วสุมกับยาเสพติด บุหรี่ แอลกอฮอล์ โรคเอดส์ อุบัติภัยและ อายุมุขในโรงเรียน ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ไปเกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการดำเนินการ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีความสำคัญอย่างยิ่ง กิจกรรมห้องเรียนสีขาวจะช่วยให้เยาวชนของโรงเรียนดงมันพิทยาคมเป็นเยาวชนที่มีความรู้ควบคู่ด้วยคุณธรรมไม่ยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่และแอลกอฮอล์ ไม่ฝักใฝ่อายุมุข และไม่สร้างปัญหาให้กับสังคมสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพที่จะพัฒนาประเทศไทยให้ เจริญรุ่งเรืองเท่าเทียมนานาอารยประเทศ และในการพัฒนานักเรียนซึ่งเป็นอนาคตของประเทศ โรงเรียนดงมันพิทยาคม จึงได้ดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้ กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อบูรณาการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมอื่นๆในสถานศึกษาให้ ยั่งยืนจนทำให้ได้รับการยอมรับ จากคณะครู คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนักเรียนของโรงเรียนดงมันพิทยาคม ส่งผลให้ได้รับ รางวัลเชิดชูเกียรติเสมา ป.ป.ส. ดีเด่น ในระดับเงิน ปีการศึกษา ๒๕๖1

ในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่ เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะ บุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งมีครูเป็นหลักสำคัญใน การดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ นักเรียน ให้เติบโตงดงามและเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่าน กระบวนการทางการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้เยาวชนเป็นคนเก่ง คนดี สามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข นอกจากจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับกระบวนการเรียนรู้แล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดัง ๑ ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยง รอบสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้านเกม การพนัน หนีเรียน ทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรม เป็นปัญหาสังคม ที่ผู้ปกครอง ครูทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องเข้าไป ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาให้มีพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งมา จากปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบจากแหล่งอบายมุข

โรงเรียนดงมันพิทยาคม ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 14 ตำบลสะอาด อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนทั้งหมด ๑81 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด ๑4 คน เป็นข้าราชการครู 10 คน พนักงานราชการ 3

คน และเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน ๑ คน โรงเรียนมีเขตบริการ 14 หมู่บ้าน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ไม่มี เวลาดูแลนักเรียน และเปลี่ยนสถานที่ทำงานตามสภาพของเศรษฐกิจในสังคม ส่งผลให้นักเรียนขาดความดูแลเอาใจใส่และการอบรมป้อนนิสัยจากผู้ปกครอง ทำให้มีปัญหาทางด้านการเรียน ปัญหาครอบครัว ขาดความรักความอบอุ่น ขาดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนรวม ทำให้ขาดภูมิคุ้มกันในตัวเอง รวมไปถึงมีอัตราเสี่ยงในเรื่องยาเสพติดและ อบายมุขต่างๆ

๑.๒ แนวทางการแก้ปัญหา และพัฒนา

เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุข รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างทั่วถึงนั้น โรงเรียนดงมันพิทยาคมได้จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้บริหาร ครู สามารถวิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหาได้ทุกมิติและทุกระดับ สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงเป็นระบบ และสามารถแก้ไขยับยั้งปัญหาได้ทันที่ มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันทางร่างกายและจิตใจ ให้แก่นักเรียนโรงเรียนดงมันพิทยาคมทุกคน ภายใต้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง และความ ร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

กรมสุขภาพจิต (2546 ก : 7) ได้ระบุว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับ ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 6) ได้ระบุไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาและการบริหารทั้งระบบโรงเรียน โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียน ที่มีกับ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และฝ่ายปกครอง รวมทั้งมีการประสานระหว่างระบบครอบครัว ระบบ โรงเรียน และสาธารณสุขที่ต้องรับส่งต่อปัญหา ภัยอันตรายที่สำคัญเร่งด่วน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 3) ได้ให้ความหมายของระบบ ดูแลช่วยเหลือ นักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 6) ได้กล่าวถึง ความหมายของ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน ชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการ และเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงาน ที่ ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากร ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการ ดำรงชีวิต และรอดพ้นภาวะวิกฤติต่างๆ ได้อย่างปลอดภัย

จากความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็ม ตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะ การดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวงโดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และ ภายนอกสถานศึกษาโดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม และบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

ดังนั้นในกระบวนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนดงมันพิทยาคม จึงนำกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ พร้อมทั้ง สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ นักเรียนเพื่อใช้ในการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ส่งผลให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุข ลดลงที่สุดในที่สุด

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

๒.๑ เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีความรู้ความเข้าใจการแก้ไขปัญหาและการป้องกันยาเสพติด บุหรี่ แอลกอฮอล์ โรคเอดส์ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและอบายมุขในสถานศึกษา

๒.๒ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุขทั้งในและนอกสถานศึกษา

๒.๓ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดและอบายมุขของ สถานศึกษา ให้มีกระบวนการที่เข้มแข็งต่อเนื่องและยั่งยืน

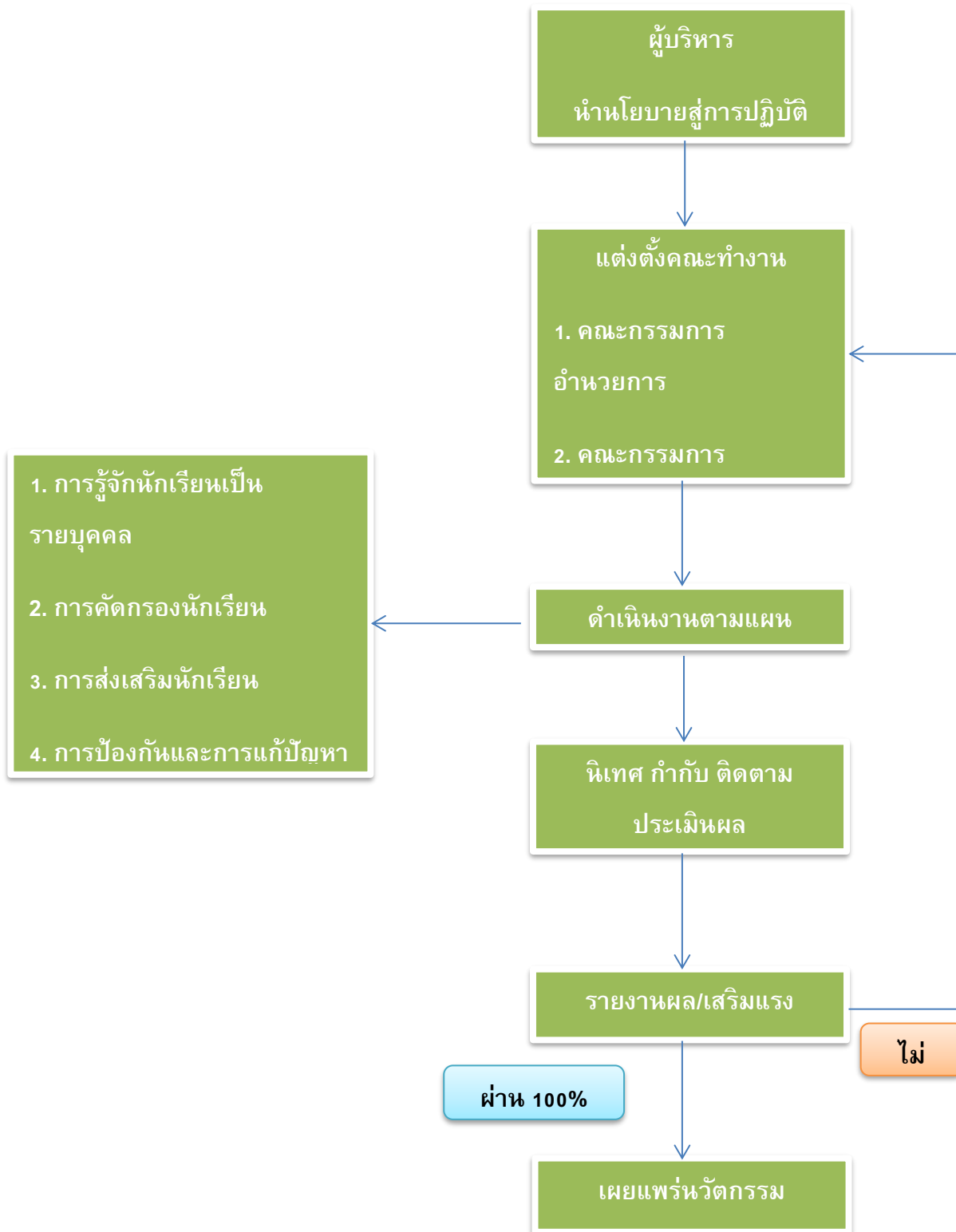
2.4 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และ อบายมุข

๒.๕ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการนำไปพัฒนาและสร้างระบบป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด อบายมุข รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาในทุกพื้นที่

๓. ขั้นตอนการดำเนินงาน (วิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ)

๓.๑ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม

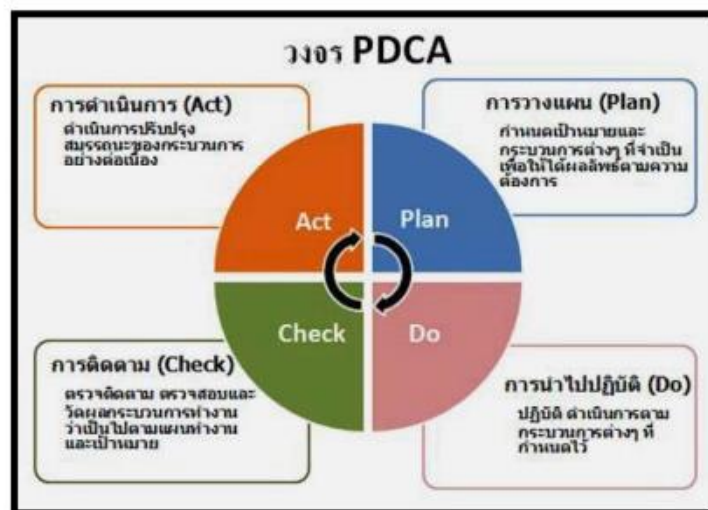
แผนภูมิการบริหารจัดการวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice)
“การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการของระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน”

การปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) “การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน” หมายถึง การนำเอาหลักการและ กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับ นักเรียน โดยครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงาน จากการที่โรงเรียนดงมันพิทยาคม ได้นำเอาวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาประกอบในการเรียนการสอนและกิจกรรม ต่างๆ ในสถานศึกษาแล้วผลปรากฏว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานที่ง่ายขึ้น สามารถดำเนินงานได้ อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรมที่เห็นได้ชัดเจน

๓.๒ ขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรม

การดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของ โรงเรียนดงมันพิทยาคม โดยใช้รูปแบบวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้วยการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดำเนินการ ตามกระบวนการบริหารจัดการที่ประยุกต์ขึ้น โดยใช้วงจร PDCA หรือ Deming Cycle เป็นกิจกรรม พื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอน ๔ ขั้นตอน คือ Plan (วางแผน) DO (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Action (การปรับปรุง) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ P:: Plan (การวางแผน) เป็นส่วนประกอบของวงจรที่มีความสำคัญ การวางแผน เป็น จุดเริ่มต้นของงาน และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การทำงานในส่วนอื่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการดังนี้

๑. ผู้บริหาร สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้แก่คณะครู คณะกรรมการ สถานศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อรับทราบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข

๒. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดเพื่อ สร้างความตระหนักร่วมกัน รวมทั้งผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยเสพติดและ อบายมุข ในปีการศึกษา ๒๕๖4 ที่ผ่านมา มาร่วมกันออกแบบนวัตกรรมหรือวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ได้ข้อสรุปว่า จะดำเนินงานตามโครงการด้วย กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับ ผู้เรียน โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

๓. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เตรียมพร้อมสู่การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบและคณะทำงาน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข จัดทำแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย

๓.๑ โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข

3.2 โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๓.3 กิจกรรมห้องเรียนสีขาว

๓.4 คณะกรรมการคลินิกเสมารักษ์

๔. ประชุมชี้แจงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อรับทราบนโยบาย การดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

๔.๑ ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนดงมันพิทยาคมภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๔.๒ ประชุมผู้ปกครองนักเรียน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๕. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ปกครอง (MOU) และ ระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๑ ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน

๕.๒ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสะอาด

๕.๓ เทศบาลตำบลสะอาดสะอาด

๕.๔ ตัวแทนครูประจำชั้น

๖. แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาสีขาวและคณะกรรมการห้องเรียนสีขาว ๔ ฝ่ายเพื่อขับเคลื่อน
กลยุทธ์

๗. ประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้นักเรียนและจัดองค์กร ภายใน
ห้องเรียนประกอบด้วยแกนนำนักเรียน ๔ ฝ่าย คือ

๗.๑ ฝ่ายการเรียน มีหน้าที่ช่วยเหลือในด้านวิชาการเกี่ยวกับการเรียน การบ้าน โครงการงาน หรือ
ปัญหาการเรียน ต้องรับผิดชอบแก้ไขช่วยเหลือ และให้คำแนะนำ คำอธิบาย ชี้แนะ แหล่งเรียนรู้ และนำเสนอ
ครูประจำชั้น

๗.๒ ฝ่ายการงาน มีหน้าที่ดูแลความสะอาดเรียบร้อยในห้องเรียน รักษาของมีค่า และ ทรัพย์สินสมบัติ
ของห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด ป้องกันอุบัติเหตุภายในห้องเรียน จัดสภาพ สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนให้น่า
เรียน และป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นในห้องเรียน

๗.๓ ฝ่ายกิจกรรม มีหน้าที่จัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ทั้งในห้องเรียน และกิจกรรมในทุก ระดับชั้น
เช่น การเล่นเกม ดนตรี กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม และจัดกิจกรรมในกลุ่มสนใจของเพื่อน ๆ เพื่อใช้ เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์ ไม่ไปมั่วสุมหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

๗.๔ ฝ่ายสารวัตรนักเรียน มีหน้าที่สอดส่องดูแลความเรียบร้อยทั้งในห้องเรียนและมุมอับ เช่น
ห้องน้ำหรือที่บริเวณอาคาร แหล่งที่ไปมั่วสุมสูบบุหรี่ ดูแลเพื่อน หากมีพฤติกรรมที่ไปเกี่ยวข้อง กับยาเสพติด
หรือพฤติกรรมเสี่ยง รวมทั้งปัญหาส่วนตัวในด้านต่าง ๆ ให้คณะกรรมการห้องเรียน แก้ไข แต่หากไม่สามารถ
แก้ไขได้ ให้นักเรียนบอกครูประจำชั้น เพื่อแก้ไขต่อไป

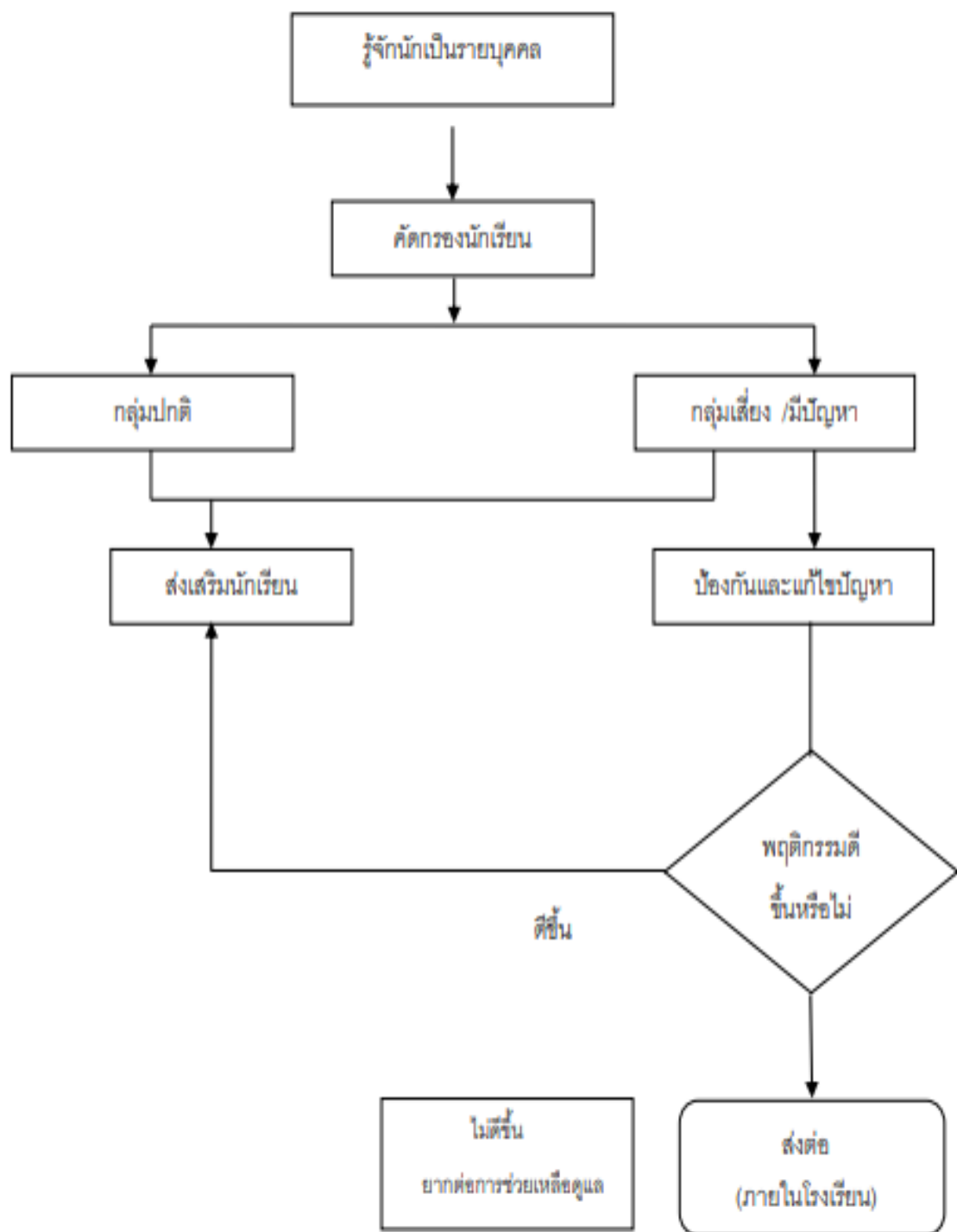
ขั้นตอนที่ ๒ D : Do (ปฏิบัติ) โรงเรียนบ้านควนดีหมื่น ได้ดำเนินการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
และโครงการสถานสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ตามยุทธศาสตร์๕ มาตรการ ๑๗ ตัวบ่งชี้

2.1 โรงเรียนได้ดำเนินงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็น บุคลากร
หลักในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ

กระบวนการดำเนินงานทั้ง 5 ประการ ดังกล่าว แสดงให้เห็นเป็นแผนภูมิในหน้าต่อไป

แผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา

กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่แสดงในแผนภูมิเป็นความ รับผิดชอบ ของครูที่ปรึกษาตลอดกระบวนการ โดยมีการประสานงานหรือรับการสนับสนุนจาก ผู้บริหาร ครูที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ปกครอง ซึ่งมีวิธีการและเครื่องมือ ดังนี้

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1.1 ด้านความสามารถ - การเรียน - ความสามารถอื่น ๆ 1.2 ด้านสุขภาพ - ร่างกาย - จิตใจ - พฤติกรรม 1.3 ด้านครอบครัว - เศรษฐกิจ - การคุ้มครอง นักเรียน 1.4 ด้านอื่นๆ	ศึกษาข้อมูลจากการใช้ 1) ระเบียบสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) 3)อื่นๆ เช่น - แบบประเมินความฉลาดทาง อารมณ์(E.Q.) - แบบสัมภาษณ์ นักเรียน - แบบสังเกตพฤติกรรม นักเรียน - แบบสังเกต พฤติกรรมนักเรียน	1) ระเบียบสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) 3) อื่นๆ เช่น - แบบประเมินความฉลาดทาง อารมณ์(E.Q.) - แบบสัมภาษณ์นักเรียน - แบบสังเกตพฤติกรรม นักเรียน - แบบสัมภาษณ์ ผู้ปกครองและเยี่ยมบ้าน นักเรียน ฯลฯ
2.การคัดกรองนักเรียน 2.1 กลุ่มปกติ 2.2 กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา	ดำเนินการต่อไป 1) วิเคราะห์ข้อมูลจาก 1.1 ระเบียบสะสม 1.2 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) 1.3 แหล่งข้อมูลอื่นๆ 2) คัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน	1) เกณฑ์การคัดกรอง 2) แบบสรุปผลการคัดกรอง และช่วยเหลือนักเรียนเป็น รายบุคคล 3) แบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้อง
3.ส่งเสริมนักเรียน (สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม)	ดำเนินการต่อไป 1) จัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) 2) จัดประชุมผู้ปกครองชั้น เรียน (Classroom meeting)หรือ 3) จัดกิจกรรมอื่นๆ ที่ครูพิจารณาว่าเหมาะสมในการ	1) แนวทางในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียน 2) แนวทางการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนของโรงเรียน 3) แบบบันทึก /สรุป ประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

	ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น	- โฮมรูม - ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน - อื่นๆ
--	------------------------------------	---

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
4.การป้องกันการแก้ไขปัญหา (จำเป็นมากสำหรับนักเรียน กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา)	ดำเนินการต่อไปนี้ 1) ให้การปรึกษาเบื้องต้น 2) ประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและช่วยเหลือปัญหาของนักเรียนคือ 2.1 กิจกรรมในห้องเรียน 2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2.3 กิจกรรมเพื่อช่วยเพื่อน 2.4 กิจกรรมซ่อมเสริม 2.5 กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง	1) แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5 กิจกรรม 2) แบบบันทึกสรุปการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียน เป็นรายบุคคล 3)แบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5.การส่งต่อ 5.1 ส่งต่อภายใน 5.2 ส่งต่อภายนอก	ดำเนินการต่อไปนี้ 1) บันทึกการส่งนักเรียนไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน ต่อไป เช่น ครูแนะแนว ครูปกครอง ครูประจำวิชา ครูพยาบาล เป็นต้น ซึ่ง เป็นการส่งต่อภายใน 2) บันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญ ภายนอกโดยครูแนะแนวหรือ ฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการซึ่งเป็น การส่งต่อภายนอก	1) แบบบันทึกการส่งต่อของโรงเรียน 2) แบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน

๒.๒ ทางโรงเรียน ได้ดำเนินงานตามกลยุทธ์ ๔ ด้านของห้องเรียนสีขาว ประกอบด้วย

๒.๑.๑ การจัดการให้มีแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ จัดบอร์ด จัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ วารสารจดหมายข่าวที่มีความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหา โรคเอดส์ การตั้งครุฑก่อนวัยอันควร อุบัติภัย และอบายมุข นำสถานการณ์ ข่าวสารทุกด้านมาเสนอให้เพื่อน นักเรียนรับฟัง

๒.๑.๒ การดูแลช่วยเหลือ จัดให้นักเรียนแกนนำดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตอบสนอง ปัญหา ของพฤติกรรมของนักเรียน ช่วยเหลือด้านการเรียนและให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ หากไม่สามารถแก้ไขได้ ให้รายงานครูประจำชั้น

๒.๑.๓ เอื้อเฟื้อด้านคุณธรรม นักเรียนทุกคนต้องมีหลักธรรมคำสอนตามศาสนาที่ตนเอง นับถือ มาเป็นหลักยึดปฏิบัติในห้องเรียน จะทำให้ทุกคนรักกัน ช่วยเหลือกัน ทั้งนี้ห้องเรียนโดยเฉพาะ อย่างยิ่งครู ประจำชั้น มุ่งเน้นการสอดแทรกแนวคิด แนวปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาพุทธ ให้แก่นักเรียน

๒.๑.๔ จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ มีกิจกรรมหลัก คือ จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ช่วยให้ นักเรียนเกิดความรัก ความสามัคคี และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ไม่มั่วสุมกับยาเสพติดหรือสื่อ ลามกอนาจาร เช่น การเล่นเกม การเล่นดนตรี ศิลปะ และกิจกรรมตามกลุ่มสนใจ ซึ่งร่วมกันจัดทำ โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจ ทั้งกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น กิจกรรมครูแดร์ (D.A.R.E) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด กิจกรรม เสริมสร้างทักษะชีวิต กิจกรรมด้านกีฬา

กิจกรรมโครงการศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข กิจกรรมเสียงตามสาย จัดแหล่งเรียนรู้การค้นคว้า
จัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากพื้นที่เสี่ยง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๓ C : Check (ตรวจสอบ) หมายถึง การตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผน หรือการแก้ปัญหา
งานตามแผนแล้ว ผลลัพธ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาได้รับการแก้ไขตรงตามเป้าหมายที่กลุ่มตั้งใจ หรือไม่ ทั้งนี้มี
การดำเนินการดังนี้

๓.๑ จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

๓.๒ นำแบบประเมินสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและ
อบายมุขของครู ผู้ปกครอง ชุมชน

๓.๓ ทำแบบประเมินประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

ขั้นตอนที่ ๔ A: Action (การปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสม) เป็นการกระทำภายหลังที่กระบวนการ ๓ ขั้นตอนตามวงจรได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ทั้งนี้มีการดำเนินการดังนี้

๔.๑ สรุปและรายงานผลการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข
ต่อสาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องทราบ

๔.๒ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย
ที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ

๔.๔ เผยแพร่สู่สาธารณะ

๔. ผลการดำเนินงาน / ผลสัมฤทธิ์ / ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑ ผลที่เกิดตามวัตถุประสงค์ ผลการดำเนินงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของ
โรงเรียนบ้านควนตีหมุน “การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการของระบบ
ดูแลช่วยเหลือ นักเรียน” ซึ่งกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนโรงเรียนดงมันพิทยาคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ –
๖ มีจำนวน ๖ ห้อง ประชากรกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น ๑81 คน เมื่อมีการนำหลักการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ มาใช้
ในครั้งนี้ มีผลการดำเนินงานสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีความรู้ความเข้าใจการแก้ไข ปัญหาและการ
ป้องกันยาเสพติด บุหรี่ แอลกอฮอล์ โรคเอดส์ การตั้งครุฑก่อนวัยอันควรและ อบายมุขในสถานศึกษา จาก
การดำเนินการพบว่า ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกิจกรรม
ห้องเรียนสีขาวและโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพราะมีความเชื่อมั่นในการ
ดำเนินงานของโรงเรียน

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดและอบายมุข จากการ ดำเนินการ
พบว่า เมื่อโรงเรียนมีการสานสัมพันธ์กับชุมชน และมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง โรงเรียนจะ ได้รับเบาะแส หรือ
การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดด้านยาเสพติดและอบายมุขได้อย่าง รวดเร็ว และชุมชนรอบ
โรงเรียนเปรียบเสมือนเกราะกำบังให้แก่โรงเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ปัญหา ยา เสพติดและอบายมุขไม่สามารถ
แพร่ระบาดเข้าสู่โรงเรียนได้โดยง่าย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญหา ยา เสพ
ติดและอบายมุขของ สถานศึกษา ให้มีกระบวนการที่เข้มแข็งต่อเนื่องและยั่งยืน เนื่องจากการดำเนินงานมีการ
กำกับ ติดตาม สะท้อนผลจากผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการ ดำเนินการแบบมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายทุกฝ่าย และที่สำคัญการดำเนินการ ของโรงเรียนบ้านควนตีหมุน มุ่งเน้นการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ด้วยการสร้างความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและร่างกาย ให้แก่นักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงโดยใช้ รูปแบบนวัตกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการของระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน” พร้อมทั้งสอดแทรกหลักคิด คือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้ นักเรียนเกิดความตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด กระบวนการต่อสู้จึงมีความเข้มแข็งและ ยั่งยืนมากกว่าการมุ่งบำบัดผู้เสพและผู้ติดเพียงอย่างเดียว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติด และอบายมุข จากการดำเนินการ พบว่า เมื่อโรงเรียนมีการนำวิธีปฏิบัติที่ดีเลิศ “การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ” มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ทำให้ครูประจำชั้น สามารถดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนในชั้นเรียนของตนเองได้อย่างทั่วถึง และมี ประสิทธิภาพ ผู้ปกครองมีความไว้วางใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้ปัญหา ยาเสพติดและ อบายมุขไม่สามารถแพร่ระบาดเข้าสู่โรงเรียนได้โดยง่าย

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๕ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการนำไปพัฒนาและสร้าง ระบบป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด อบายมุข รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาในทุกพื้นที่ เมื่อดำเนินงานตามขั้นตอน และกระบวนการต่างๆ ที่วางไว้ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่าย สถานศึกษาสีขาว

๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน

จากการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข โดยใช้ รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖1 จนถึงปัจจุบัน ผลการป้องกันปัญหายาเสพติดและ อบายมุขของโรงเรียน ดงมันพิทยาคม พบว่า นักเรียน คณะครูและบุคลากรโรงเรียนดงมันพิทยาคม มีความพึงพอใจในการดำเนินงาน โดยเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ ๙๕ อยู่ในระดับดีเด่น นอกจากนี้ในปีการศึกษา ๒๕๖5 โรงเรียนดงมันพิทยาคม ได้ดำเนินการตามกลยุทธ์และ ตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน จำนวน ๔ ตัวชี้วัด ด้านการค้นหา จำนวน 3 ตัวชี้วัด ด้านการรักษา จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ด้านการเฝ้าระวัง จำนวน ๒ ตัวชี้วัด และด้านการบริหารจัดการ จำนวน ๕ ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น ๑6 ตัวชี้วัด ซึ่งผลจากการดำเนินงานตามโครงการ สถานศึกษาสีขาวปลอดภัยจากยาเสพติด และอบายมุขของโรงเรียนดงมันพิทยาคม สามารถสรุปผลการ ประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข โดยมีคะแนนการประเมินตนเอง ของ สถานศึกษา ร้อยละ ๙7 อยู่ในระดับดีเด่น ดังข้อมูลในตารางที่ ๑ (แบบประเมินสถานศึกษาสีขาว ๒) และ ประเด็นสำคัญที่สุด คือ นักเรียนโรงเรียนดงมันพิทยาคมเป็นนักเรียนกลุ่มปลอดภัย คิดเป็น ๑๐๐ %

สถานศึกษาสีขาว ๒

สรุปผลการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข

สังกัด ☒ สพฐ. ☐ สข. ☐ อศ. ☐ กศน. ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนดงมันพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๑. ด้านการป้องกัน (๔๕ คะแนน)	๑	20	19
	๒	5	5
	๓	10	10
	๔	10	10
รวมคะแนน			44
๒. ด้านการค้นหา (๑๕ คะแนน)	๑	๕	4
	๒	๕	4
	๓	๕	5
รวมคะแนน			13
๓. ด้านการรักษา (๑๐ คะแนน)	๑	๕	5
	๒	๕	5
รวมคะแนน			10
๔. ด้านการเฝ้าระวัง (๑๐ คะแนน)	๑	๕	5
	๒	๕	5
รวมคะแนน			10
๕. ด้านการบริหารจัดการ (2๐ คะแนน)	๑	4	4
	๒	4	4
	๓	4	4
	๔	4	4
	๕	4	4
รวมคะแนน			20
รวมทั้งหมด (๑๐๐ คะแนน)			97

สรุปผลการประเมิน ☐ ระดับปรับปรุงต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ☐ ระดับพอใช้ร้อยละ ๖๐-๖๙

☐ ระดับดี ร้อยละ ๗๐-๗๙

☐ ระดับดีมากร้อยละ ๘๐-๘๙

☒ ระดับดีเด่นร้อยละ ๙๐-๑๐๐

๔.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๓.๑ ได้รับความร่วมมือและเป็นเครือข่ายจากระดับต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาเสพติดและอบายมุข

๔.๓.๒ นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้แนวทางในการเฝ้าระวัง ป้องกันปัญหาเสพติดแบบมี ส่วนร่วม และได้รับการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา

๔.๓.๓ นักเรียนได้ใช้ความรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร กระบวนการกลุ่ม กระบวนการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหา และการจัดทำโครงการห้องเรียนปลอดบุหรี่และแอลกอฮอล์

๔.๓.๔ ครูและนักเรียนโรงเรียนดงมันพิทยาคม มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากขึ้น ครูเปลี่ยน บทบาทจากผู้สั่งการ ผู้สอน เป็นผู้คอยชี้แนะ ให้ความรักความเข้าใจแก่นักเรียน ส่งผลให้ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน มีความเข้มแข็งขึ้น

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

โรงเรียนดงมันพิทยาคม มีการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและ อบายมุข มีจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ที่เข้าร่วมกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ จน เป็นที่ยอมรับ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ว่าการนำการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) “การพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน” นั้น มีประสิทธิภาพ จนสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ เนื่องด้วยปัจจัยความสำเร็จ ดังนี้

๕.๑ ครูทุกคนเปิดใจและพร้อมปรับเปลี่ยนวิธีการดูแลนักเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด อย่างอิสระ และรู้จักหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านการทำโครงการและกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ด้วยมีแนวคิดตามที่กล่าวไว้ว่าด้วยการจัดการศึกษาไว้ว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

๕.๒ การยึดหลักวิธีการแห่งศาสตร์พระราชนั้นคือ หลักการทรงงาน ทำให้สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

๕.๓ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีด้านการต่อต้าน ยาเสพติดและอบายมุขทุกชนิด จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกัน ตนเองจากยาเสพติด และอบายมุข

๕.๔ นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ตามความสามารถของตนได้เต็มที่ มีแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ และมีความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ เป็นไปตาม ธรรมชาติและราบรื่นต่อไป

๕.๕ มีการติดตาม ประเมินผล วิเคราะห์และอภิปรายผล การนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ มาวิเคราะห์และอภิปราย ผู้สอนและผู้เรียนร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้มีแนวคิดกว้างขวางขึ้น

๕.๖ โรงเรียนดงมันพิทยาคม มีภาคีเครือข่ายมีความเข้มแข็ง ช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ต่างๆ ของโรงเรียนอย่างเต็มที่

๕.๗ โรงเรียนดงมันพิทยาคม นำผลการประเมินโครงการ และผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ใน โครงการสถานศึกษาปลอดยาเสพติด และอบายมุข ในปีการศึกษา ๒๕61 ที่ผ่านมา ใช้เป็น ฐานข้อมูลในการ ปรับปรุงพัฒนาวิธีปฏิบัติ นำไปสู่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

๖. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

บทเรียนที่ได้รับ จากการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

๖.๑ การออกแบบการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ คือ การใช้ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานในปี การศึกษาที่ผ่านมา มาร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ หรือดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องในปี การศึกษาปัจจุบัน และวิเคราะห์ถึงจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงก่อนดำเนินการตามกระบวนการ ในวงรอบถัดไป คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน ควรเฝ้าหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อคิดค้นหาวิธีการ ใหม่ๆ ตามหลักวิชาการ หรือแม้แต่การลองผิด ลองถูก เพื่อมาปรับปรุง และพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น การพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่เฝ้าหา ความรู้อยู่เสมอ ต้องอ่านให้มาก ฟังให้มาก จดให้มาก และคิดให้มาก มีความมุ่งมั่นตั้งใจ และไม่ย่อท้อ เมื่อเจอ ปัญหาหรืออุปสรรค ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอยู่เสมอ ไม่พอใจกับสิ่งที่เป็นอยู่ มีวินัยไม่ทอดทิ้งก่อนที่ จะดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ

๖.๒ การแก้ปัญหายาเสพติดและอบายมุข ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อาศัยความ ร่วมมือร่วมใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โรงเรียนหรือ สถานศึกษาต้องมี ภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง เพื่อร่วมกันดูแล สอดส่อง ปกป้อง คุ้มครองนักเรียน รวมทั้ง ให้การสนับสนุนนักเรียน ในการทำกิจกรรมด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ มุ่งเน้นผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียน เป็นสำคัญ

๖.๓ วิธีการสร้างภูมิคุ้มกันทางร่างกายและจิตใจให้นักเรียน เปรียบเสมือนการให้วัคซีน (Vaccine) เพื่อใช้ต่อต้านยาเสพติดและอบายมุข นักเรียนจะสร้างภูมิคุ้มกันด้วยตนเอง สามารถคิด วิเคราะห์แยกแยะสิ่งที่ดี หรือหนทางแห่งอบายมุข และสามารถตัดสินใจเพื่อการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างมีสติและมีวิจารณญาณ รู้จักยับยั้งชั่งใจต่อสิ่งยั่วยุต่างๆ โดยจัดกิจกรรม ครูทุกคนต้องคอยปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมอันดีด้วยความรัก ความเข้าใจให้นักเรียนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความคิด และจิตใจไป พร้อมกัน

๖.๔ นักเรียนเปรียบเสมือนต้นกล้าที่มีการเจริญเติบโต ต้องมีการดูแลรักษาอย่างพอเหมาะ และใช้ระยะเวลาในการดูแลรักษายาวนานต่อเนื่องกันหลายปี ดังนั้นในการดำเนินงานโครงการ ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเติบโตได้อย่างที่อยากเป็น ภายใต้ความเป็นพลเมืองที่ดี และมีคุณภาพ โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมหรือ เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ

๗. การเผยแพร่/การได้รับยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

๗.๑ การเผยแพร่

การเผยแพร่ผลงาน มีทั้งประโยชน์โดยตรงและทางอ้อม ซึ่งนั่นก็คือ การได้เผยแพร่องค์ความรู้ วิชาการ ให้แก่ ผู้สนใจ และเมื่อเผยแพร่ ไปในวงกว้าง และตรงกับกลุ่มบุคคลที่ต้องการ ข้อมูลความรู้ที่เรานำมาเผยแพร่จะสามารถใช้เป็นประโยชน์ ในการนำไปดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนางาน ต่อยอดงาน ในการเผยแพร่ผลงาน “การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยใช้ กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน” รูปแบบกิจกรรมที่ดำเนินการและผลสำเร็จของงาน ข้าพเจ้าได้ทำการเผยแพร่ ในช่องทางต่างๆ ได้แก่

๗.๑.๑ ทางเอกสาร ได้จัดทำเอกสารแผ่นพับ นำเสนอการดำเนินงาน ผลงาน เพื่อบริการ แก่ผู้ที่สนใจนำไปศึกษา และปรับใช้

๗.๑.๒ ดำเนินการเผยแพร่การดำเนินงานผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียนดงมันพิทยาคม (www.dmpkk.ac.th)

๗.๒ การได้รับการยอมรับ / รางวัลที่ได้รับ

จากการดำเนินงานทำให้มีผลงานได้รับการยกย่องเป็นองค์กรที่ดำเนินการป้องกันการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ครู ผู้บริหาร และโรงเรียนได้รับการยกย่องว่า เป็นบุคคล และองค์กรที่ดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสมควรแก่การยกย่องได้แก่

๗.๒.๑ โรงเรียนดงมันพิทยาคม ได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ดีเด่น ระดับเงิน โครงการ สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประจำปี ๒๕๖๑

๗.๒.๒ นางสาวกมลรัตน์ อ้วนเพ็ง ครูโรงเรียนดงมันพิทยาคม รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ดีเด่น ระดับเงิน โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประจำปี ๒๕๖๑

โรงเรียนดงมันพิทยาคม